

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Maakunnista löytyy uutta kasvupohjaa

Talousongelmien kanssa painivalle Suomelle on hyvä uutinen, että luot-lukituslaitos Standard & Poor’sin tuoreen arvoin mukaan Suomen luottoluokitusnäkyvät ovat vakaat. Samalla luottoluokittaja vahvisti Suomen valtion pitkäaikaisille velkakirjoille parhaan mahdollisen AAA-luokituksen.

Hyvästä luottoluokituksesta huolimatta Suomen taloudella riittää haasteita. Standard & Poor’s arvioi ensi vuoden talouskasvun jäävän vain 0,5 prosenttiin. Ongelmana on muun mu-assa vientituotteiden heikko kysyntä.

Luottoluokituksen pysyminen korkealla tasolla helpottaa valtion velanhoidtoa, mutta se ei suoraan auta akuutteihin ongelmiin. Hallitus kokoontuu helmikuussa niin sanottuun puoli-väliriiheen, jossa tarkastellaan ennen kaikkea maan taloustilannetta.

Ongelmia riittää. Velkaantumista ei ole saatu taittumaan, työttömyys kasvaa ja talouskasvu ei ole lähelläkään sitä tasoa, mitä hallitusohjelmaa kirjoitettaessa toivottiin. Ilman talouskasvua velkaantumista on vaikea saada kuriin.

Hallitus on tähän saakka pyrkinyt vakautta-maan valtion taloutta muun muassa leikkaa-malla valtionosuuksia ja kiristämällä verotusta. Näitä samoja lääkkeitä saattaa olla odotettavis-sa myös hallituksen puoliväliriihestä.

Kulujen siirtäminen kuntien vastuulle ja kulutuksen leikkaaminen verotusta kiristämällä eivät kuitenkaan lisää kasvua. Jos näin luul-aan, kannattaa tutustua esimerkiksi Kreikan ja Espanjan tilanteisiin. Huolimatta voimakkaista sopeutustoimista taloudet jatkavat luisuaan.

Kiristämällä, leikkaamalla ja näivettämällä taloudellista toimeliaisuutta ei taloutta saada nousuun. Nyt tarvitaan rohkeita investointeja tulevaisuuteen.

Suomella on mahdollisuus nousta taloustaan-tumasta panostamalla omiin vahvuksiimme. Kansanedustaja Jouni Backmanin (sd.) johtama Itä- ja Pohjois- Suomen kehittämissyöryhmä jätti viime viikolla toimenpide- ehdotuksensa elinkeinoministeri Jan Vapaavuorelle (kok.). Työryhmän mielestä luonnonvarat, pohjoi-sen meritiien eli Koillisväylän avautuminen, vankka osaamispohja sekä sijainti strategisesti tärkeällä paikalla lähellä arktista aluetta antavat alueille hyvät edellytykset nousta kasvualueik-si. Jopa koko Suomen talouden vetureiksi.

Tässä ei onnistuta ilman panostusta maa-kuntien Suomen kehittämiseen. Panostukset kannattaa suunnat luontaisiin vahvuuksiin.

Luonto ja siihen liittyvät elinkeinot ovat Suomen vahvuuksia.

Tällaisia ovat esimerkiksi luonnonvarat ja niihin liittyvä osaaminen. Elintarvikkeet, metsä, mineraalit ja matkailu ovat ratkaisevassa asemassa.

Samansuuntaisia evästyksiä hallitukselle ovat antaneet monet muutkin tahot. Tasavallan presidentti Sauli Niinistön mielestä suomalai-nen ruoka voisi olla tulevaisuuden vientituote (MT 18.7.). EK:n entisen puheenjohtajan Mikko Pukkisen mukaan Suomi pärjää tulevaisuu-dessa energia- ja luonnonvaraosaamisella sekä metsä- ja kaivosteollisuudella.

SAK ja STTK esittelivät viime viikolla yh-teisen kasvupoliittisen ohjelman. Siinä puhdas ruoka, metsä, kaivokset, arktiset olot ja matkai-lu nostettiin tulevaisuuden kasvualueiksi. Nämä samat asiat esiintyvät myös MTK:n Vihreä kasvu -maalta ohjelmassa.

Ministeri Vapaavuoren mukaan valtiolla ei ole varaa lisäpanostuksiin. Sen verran valtio-valta voisi kuitenkin tehdä, että huolehtisi koko Suomen elinvoimasta. Keskittämispoliittika johtaa siihen, ettei koko Suomen voimavaroja kyetä saamaan käyttöön.

Kasvun luomiseen ei tarvita uutta byrokrati-aa. Riittää kun nykyinen hallinto tukisi yritteli-äisyyttä sen sijaan, että vaikeutta sitä lisäänty-vällä sääntelyllä ja kustannuksilla.

”Nyt tarvitaan rohkeita investoin-teja tulevaisuuteen.

Itse on tehtävä...

”Vanhemmat ja kyläyhdistykset ovat koulujen säilymisessä hyvin kes-keisessä asemassa. Kunnan varaan kyläkoulua ei kannata jättää.” Näin arvioi emeritaprofessori Eira Korpinen kylien omaa roolia palvelujensa puolustajana (MT 14.1.).

2000-luku on sulkenut ovet yli tuhannelta kyläkoululta. Monessa tapauksessa kylän aktiivinenkaan toiminta ei ole riittänyt koulun tait oman kaupan säilyttämiseksi.

Silti emeritaprofessorin neuvo sopii muu-hunkin kuin koulukysymykseen. Paikallinen tahto ja toiminta ratkaisevat kylän tai kunnan tulevaisuuden. Muiden varaan sitä ei voi jättää.

Paikallinen toiminta on myös Maa- ja met-sätaloustuottajain Keskusliiton MTK:n al-kaneen vuoden pääteema. Yhdistysten vuosi korostaa, kuinka koko järjestö saa voimansa ja

valtakirjansa paikallisilta tuottaja- ja metsän-hoitoyhdistyksiltä ja niiden jäseniltä.

Vaikka MTK on ennen kaikkea maaseudun vihreiden elinkeinojen järjestö, sen rooli maaseudun yleisenä edunvalvojana on koros-tunut entisestään 2000-luvulla. Paikalliset yhdistykset odottavat järjestönsä puolustavan elinkeinojen lisäksi myös maaseudun yleisiä toimintaedellytyksiä, joihin kuuluvat muun muassa tiet, tietoyhteydet ja palvelujen saa-tavuus.

Järjestön voima on sen yksittäisissä jäse-nissä. Paikallisella toiminnalla sekä yhteis-työllä maaseudun muiden toimijoiden kanssa on ratkaiseva merkitys siihen, millaiseksi ympäröivä maailma muotoutuu.

Kyse on sekä taloudellisista edellytyksistä että henkisestä ilmapiiristä. Kumpakaan niistä ei pidä jättää ”muiden varaan”.

Päätoimittaja

Lauri Kontro

Toimituspäälliköt

Jussi Martikainen

Tiina Taipale

VIERASYLIÖ

Lopettaminen ei ole ainoa vaihtoehto

Turkistarhaus on Animalian yksi kieltokohde, muut ovat muun muassa tuotanto- ja koe-eläinten hyväksikäytön lopettaminen.

Olen työskennellyt turkis-tarhalla, hankkeissa ja jalostus-neuvonnassa vuosina 1965–1989, seuraan tuosisalaa edel-leen. Taloudellisia kytköksiä alaan ei ole.

Kettu on eläinperäisen jätteen ”käsittelylaitos”. Koti-eläimet teurastettiin 50 vuotta sitten ”tallin takana”, teuras-jätteiltä kettu pyydettiin käpälälaudalla lakkinahaksi. 1900-luvun alkupuolella turkis-metsästyks oli elinkeino ja Rova-niemen markkinat Euroopan suurin turkishuutokauppa.

Turkis on pohjoisen luonnol-linen ja uusiutuva luonnonvara porontaljan ja lampaannahan rinnalla. Ihmisen ensimmäiset vaatteet olivat turkiksia ja nahkoja, ilman niitä ei pohjois-sessa olisi pärjätty.

Asutus on keskittynyt, väki-määrä kasvanut ja elinkeino-rakenne eriytynyt. Elintarvik-keita ei tuoteta itse.

Elintarvikesyönnän ja -teollisuuden myötä kasvaneiden maatiilojen eläimet tuotetaan ja käsitellään suurissa yksiköissä, joiden sivuvirtoihin perustuu saman kokoluokan turkiselin-keino. Pieni väkimäärä tekee muiden edestä ”likaisen työn”.

Tarhauksella on ekolokero urbaanisissa kiertokulussa. Turkiseläinrehu poistaa vesistöjen fosforikuormaa kalakantoja hoidettaessa. Turkiseläinlanta on arvokasta

Kuluttaja on kaupassa valintoja tehdessään koko elintarvikeketjun voimakkain ohjailija, markkinoiden käskijä. **MATTI SALMENKANGAS ILKASSA**

Tarpeellisen työn määrittely on vaikeaa.

lannoitetta ja eläinruhot joko rehua tai kotimaista energiaa. Mitään ei mene hukkaan.

Monta tapaa olla vapaa

On niin monta tapaa olla vanki, ja myös vapaa. Käsitys vapau-desta on filosofinen.

Vapaus on subjektiivinen kokemus. Ajattelevan ihmisen ja eläimen vapauden vertaa-minen on harhaa. ”Vapaus on eläimelle elämää tärkeämpi” on ihmisen väite.

Villieläin ei ole tarhaeläin. Pentuna tarhalle otettu kesyntynyt, mutta tarhakettua siitä ei tule.

Kettu on koiraeläin. Uusia koirarotuja jalostetaan jatku-vasti ja nopeasti. Ketun suku-polvi kierto on yksi vuosi, kevään pennut penikoivat itse seuraavana keväänä.

Kettutarhaus alkoi 1910-luvulla, eli noin sata vuotta sitten. Se merkitsee noin sataa kettusukupolvea. Sukua jatkavat tarhalle sopeutuneet yksilöt, ne lisääntyvät parhaiten.

Ihmisen sadan sukupolven kiertoa 25–30 vuoden syklillä vastaa 2500–3 000:ta vuotta. Silloin oli ”vanhan testamentin” aika. Kykenisimmekö me elämään ilman mukavuuksia, koneita, lukutaitoa, kännykkää?

Tarhakettu on sopeutunut pitkään. ”Tarhaurbaani” kettu ei osaa pyydystää ruokaa, se ei selviä ilman ihmistä. Kettu-karkulaisen kutsuu tarhalle ruokintakoneen ääni.

Lajinmukainen elämä luonnossa on ruuan etsintää ja lisääntyminen riskeineen on pakonomainen vietti.

Villi elämä on usein lyhyt

Luonnossa ketut ovat ihmisen mittapuulla itsekkeitä. Naali voi elää ryhmänä, jossa alfa-naaras lisääntyy, muiden pennut hävitetään. Punakettu ei siedä muita reviirillään, muut ketun pennutkin ovat vain ruokaa. Suuri osa pennuista kuolee pieninä. Muutama prosentti selviää aikuiseksi asti. Villi elämä on usein hyvin lyhyt.

Tarhaeläimet voivat vahin-goittaa toisiaan, samoin kuin koirat, siat tai vasikatkin. Ihmi-setkin satuttavat toisiaan, jopa tahallaan. Sairaita jälkeläisiä syntyy eläimille ja ihmisille, ne hoidetaan niin hyvin kuin voidaan.

Tarhalla sukua jatkaa saman verran eläimiä kuin luonnossa, tarhalla vain lähes kaikki pennut elävät syksyyn saakka ja lisääntyvät villikettuja varmemmin ja runsaammin.

Tarhatyötä vuosia tehneenä tiedän kettujen myös nauttivan elämästään. Tarhaketun elämä on villiketun elämää pidempi. Suomessa oli vuonna 2011 noin 385 000 sitoskettua.

Koiria oli Suomessa vuonna 2011 yli 600 000 kappaletta.

Hyvin pieni osa koirista saa elämässään lisääntyä. Koirien pitoa ei myöskään valvota virallisesti.

Nuoret ketut liikkuvat vilkkaimmin pentuaikana, lämpötilan ja ruokailun tahtiin. Aktiivinen kettujumppa muistuttaa kuntosalia, se tulkitaan ketulla ahdistukseksi.

Yleensä eläimet lepäävät ruokaväliä. Tarhalla vilkkai-nta on sitosaikana öisin, haju-viestit ilmassa ja kiimahaukut keväthalven yössä, se on tarha-ketuille antoisaa aikaa. Villi-kettukin lähtee ruuan läheltä kauas vain kiima-aikana.

Tilaa pienen yksion verran

Siitosnaaraan häkkikoko on 1,2 neliötä, kettunaaras painaa noin 6–8 kiloa, josta noin 60-kiloisen ihmisen painolla verrattuna ”ihmishäkki” olisi 11 neliötä. Penikoivalla naaraalla on usein käytössään tuplahäkki, pentujen kasvasena pesäkoppi poistetaan ja pesueella on tilaa 2,4 neliötä. Ihmisen mitalla pieni yksio. Pentu asuu syksyn 0,8 neliön häkissä, se olisi 70-kiloisen ”soluasuntona” 8–9 neliön tila.

Villiketun reviirikoon määrää ruoka ja eläintiheys, pesä on saalistajilta suojaava maa-kuoppa.

Tarpeellisen työn määrittely on vaikeaa. Valuuttakeinottelu, tappopeliteollisuus tai haital-listen nautintoaineiden valmistus, ovatko ne turkis-tarhausta tärkeämpiä? Turkis-tarhaus työllistää yli 17 000

henkilöä, suoraan yli 4 300. Ammattityötä tehdään joka päivä ympäri vuoden, työ-huippuina eniten.

Makkaramittaa hakemassa

Kaikki elävä kuolee. Elämä sinänsä on arvokas, ilman tarhoja ei olisi turkiseläinten elämää. Lompakossani on elintenluovutustestamentti. Kettuna toivoisin, että turkkini lämmittäisi jotakuta vielä kuolemani jälkeen.

Vaikeita asioita opitaan vähitellen. Maalla 50-luvulla pikkulapset lähetettiin lahti-päivänä hakemaan ”makkara-mittaa” naapureista, jotta he eivät näe teurastusta. Kylä-yhteisö viivytti ”makkaramitan” hakijoita kunnes teurastus oli ohi.

Lapset kohtasivat elämän vaikeat asiat kun olivat siihen kypsäi. Nyt osa aikuisista hakee ”makkaramittaa” koko elämänsä.

Vaikeat asiat voi kieltää, mutta maailma ei muutu helpoksi. Päätelminen tekeminen syistä ja seurauksista vaatii kypsyyttä, ristiriitaisuusksien sietoa ja aikuista ymmärrystä.

Luonnonkansojen tapa hyödyntää tarvitsemansa luontoa kunnioittaen, käyttää tarkasti vain sen mitä tarvitsee ja turvata jatkuvuus jälki-polville, se on hyvä malli nyky-ihmisellekin.

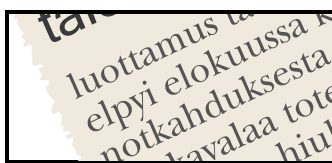
IRJA MÄKITALO
Kirjoittaja on entinen maaseutu-/turkistalousneuvoja, nykyinen luonnontuote-toimialakehittäjä.

Kattilan kissanpäivät

Tupakissa Kattila loikoo **Eemeli Soinin**, 6, halauk-sessa. Vaikka töpöhännän koti Sastamalan Mouhijär-vellä on maitotila, Kattila majailee mieluummin ihmisten kuin lehmien seurassa.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimi-tukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistusta kuvista maksetaan palkkio.

LEHTIKATSAUS

Amk-uudistus unohtumassa

Helsingin Sanomien mukaan ammattikorkeakouluille on epä-selvää, onko opetusministerillä tai -ministeriöillä näkemystä, minne mennään ja millä tavalla. ”Ammattikorkeakoulu-uudi-tuksen kohtaloksi on koitumassa unohdus ja väsähtäminen, vai-ka kyse on koko maan kannalta erittäin tärkeästä koulutuspo-liittisesta asiasta. Vajaassa 30 ammattikorkeakoulussa on vuo-sittain noin 130 000 opiskelijaa, ja niissä suoritetaan 23 000 tut-kintoa.

Kouluista valmistutaan var-memmin ja valmistumisen jäl-keen työllistytään paremmin kuin muilla koulutusasteilla. *Sil-ti ammattikorkeakoulu* jäävät valtakunnan politiikassa usein varjoon, kun keskustellaan esi-merkkeiksi tutkimus- ja innovaa-tiopolitiikasta.

Ammattikorkeakoulu ovat alueellisesti merkittäviä toimi-joita. Niiltä odotetaan jopa koh-tuuttoman paljon. Siksi hyvin johdetulla ammattikorkeakou-luudistuksella pitäisi löytää ta-sapaino erikoistumisen tuoman laadun ja alueellisen vaikutta-vuuden välille.

Tämän vuoksi olisi tärkeää, että ammattikorkeakoulu saisi-ivat linjata toimintaansa omista lähtökohdistaan eikä kouluja pi-dettäisi kuntapolitiikan jatkeina. *Samalla opetus- ja kulttuurimi-nisteriöltä* kaivattaisiin nykyistä vahvempaa näkemystä käytän-nöllisesti suuntautuneen korkea-koulutuksen tulevaisuudesta.”

Alituotanto ei riitä vientiin

Turun Sanomat kommentoi maa- ja metsätalousministeri Jari Koskisen vuosi sitten allekirjoittamaa sopimusta sianlihan viennistä Kiinaan. ”Koskinen otti viennin jälleen esiin puhuessaan satavuotiaan LSO:n ja HK Scanin juhlassa. Runsaus vuosi on kulunut, mut-ta asia ei ole edennyt. Muual-ta Euroopasta sianlihaa vietiin

Kiinaan toissa vuonna noin 400 miljoonaa kiloa. Suomesta ei ole enää kovin paljon sianlihaa vietäväksi. Tuo-tannon kannattamattomuus on sulkenut sikaloita ja HK on vä-hentänyt sata emakkosikalaa so-pimustensa piiristä. Kotimaista sianlihaa on kuitenkin riittänyt kaikille halukaille vähittäiskau-passa, kun suurkeittiöiden kulu-tuksesta merkittävä osa on ka-tettu tuontilihalla.”

Demarit ahtaalla

Iltalehden mielestä sosiaali-demokraatit ovat poliittisessa puristuksessa.

”Jos heikolla kannatuksella lähtee hallitukseen, ei tilanne pa-rane propagandistisella haasta-misella. Omat kannattajat kai-paavat profiilin korotusta, mutta itsesuojeluvaisto estää kokoo-muksen haastamisen isoissa asi-oissa. Tuloksean on linjatonta politiikkaa, johon kukaan ei ole tyytyväinen. *SDP:n johto* ilmei-sesti luottaa siihen, että edus-kuntavaaleihin on vielä mat-kaa ja asiat unohtuvat vaaleihin mennessä.”

jouko.ronkko@maaseuduntulevaisuus.fi